15/01/2023

Εργασίες αποκατάστασης στο ναό-σύμβολο της Μυτιλήνης

/ Επικαιρότητα

Με σχεδόν 2,5 εκατομμύρια ευρώ οι υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού πραγματοποιούν ένα έργο δύσκολο όσο και αναγκαίο, αφού αφορά τον ναό του Αγίου Θεράποντος, ο οποίος περίπου 130 χρόνια τώρα αποτελεί το σύμβολο της Μυτιλήνης.

Αυτή τη στιγμή υλοποιείται το πρόγραμμα συντήρησης των λίθινων όψεων του μνημείου και των περίτεχνων καλλιτεχνημάτων στα αετώματα στα πάνω μέρη των όψεων. Οι εργασίες αυτές προϋπολογισμού 800.000 ευρώ υλοποιούνται από την **Εφορεία Αρχαιοτήτων Λέσβου**. Την ίδια ώρα και συγκεκριμένα πριν λίγες ημέρες με απόφαση που υπέγραψε ο **αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θεόδωρος Σκυλακάκης** χρηματοδοτείται από το **Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, η πλήρης επισκευή των τρούλων του **Αγίου Θεράποντο**ς. Από το 1,45 εκατομμύρια ευρώ ποσό 600.000 έχει εγγραφεί στις πιστώσεις του τρέχοντος έτους. Οι εργασίες αυτές θα πραγματοποιηθούν στο σκεπασμένο από πλάκες ψευδαργύρου τρούλο και στους τέσσερις ανάλογους γωνιακούς τρουλίσκους καθώς και στον χαρακτηριστικό

ανάγλυφο διάκοσμο, στον οποίο συνδυάζονται στοιχεία υστερογοτθικά, νεοκλασικά και μπαρόκ.

Οι εργασίες στις λίθινες όψεις του Ναού πραγματοποιούνται σε μεγάλο ύψος και απαιτούν και εξειδικευμένο προσωπικό. Ήδη ξεκίνησαν στη βόρεια όψη και περιλαμβάνουν την καθαίρεση των κονιαμάτων με τα οποία το μνημείο συντηρήθηκε πριν 30 περίπου χρόνια. «Πρόκειται για εργασίες δύσκολες που θα κρατήσουν περί τα δυο χρόνια» δήλωσε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ η **υπεύθυνη συντηρήσεων της Εφορείας Αρχαιοτήτων Δέσποινα Πίτσιου**.

«Μας είχαν πει, πως μετά από χρόνια οι εργασίες συντήρησης που πραγματοποιήσαμε στη δεκαετία του 1980 θα έπρεπε να ξαναγίνουν. Ήρθε η ώρα τους» είπε ο **πρωτοπρεσβύτερος του Ναού π. Αθανάσιος Γιουσμάς**, ενώ αναφερόμενος στο έργο στην οροφή που χρηματοδοτήθηκε πριν λίγες μέρες το χαρακτήρισε «έργο απαραίτητο για να γλυτώσουμε αν μη τι άλλο τα νερά που το χειμώνα μπαίνουν μέσα στην Εκκλησιά».

Η ανέγερση του σημερινού ναού ξεκίνησε στα τέλη του 19ου αιώνα στη θέση παλαιότερου παρεκκλησίου που εξυπηρετούσε τις ανάγκες ασθενών του «ξενοδοχείου», φιλανθρωπικού κτηρίου εν είδει πτωχοκομείου και νοσοκομείου που λειτουργούσε εκεί από τη **Μητρόπολη Μυτιλήνης**.

Η λειτουργία αυτού του «ξενοδοχείου» προδρόμου των σημερινών Φιλανθρωπικών καταστημάτων της Λέσβου χάνεται στο βάθος του χρόνου και η παλιότερη ιστορική μαρτυρία για αυτό χρονολογείται στο 1692. Οι περισσότεροι μελετητές θεωρούν ότι και το ναΐδριο θα υπήρχε τουλάχιστον από αυτή τη χρονική περίοδο. Το παρεκκλήσι χαρακτηρίζεται από τις πηγές της εποχής ως «ελεεινή οικοδομή» από ανασκαφές όμως που πραγματοποιήθηκαν σε παρακείμενα οικόπεδα φαίνεται ότι τόσο ο σημερινός ναός όσο και γύρω κτήρια χτίστηκαν πάνω σε ένα σημαντικό αρχαίο δημόσιο κτήριο που δεν αποκλείεται να είναι ο ναός του Ασκληπιού.

Την ανέγερση του νέου ναού αποδεικτικού της αναγέννησης της Ελληνορθόδοξης Κοινότητας της **Μυτιλήνης** σε συνθήκες Οθωμανικής Αυτοκρατορίας οραματίστηκε ο **Μητροπολίτης Μυτιλήνης Καλλίνικος, μετέπειτα Πατριάρχης Αλεξανδρεία**ς. Με πρωτοβουλία του διενεργήθηκαν έρανοι για την οικοδόμηση του ναού.

Οι σχεδιαζόμενες διαστάσεις του ναού απαιτούσαν εκείνη την εποχή την ανάληψη

εργασίας από μεγάλο αρχιτέκτονα. Επιλέχθηκε ο **Λέσβιος Αργύρης Αδαλής**, βοηθός των δύο μεγαλύτερων αρχιτεκτόνων της εποχής, του Δανού Θεόφιλου Χάνσεν και του Γερμανού Ερνέστου Τσίλλερ. Πολύτιμη αποδείχτηκε η εμπειρία του κατά την ανέγερση των κτιρίων της Ακαδημίας και του Ζαππείου στην Αθήνα. Εμπειρία που του επέτρεψε να εκπονήσει τόσο το σχέδιο του **Αγίου Θεράποντος** όσο και του γειτονικού ιστορικού Γυμνασίου **Μυτιλήνης**. Το αποτέλεσμα εντυπωσιάζει και σήμερα. Τα εμφανή γοτθικά στοιχεία συμβάλλουν στην επιβλητικότητα του και του δίνουν ένα ξεχωριστό στυλ μοναδικό στην Ελλάδα.

Ο νέος ναός, ημιτελής για μεγάλο διάστημα, άρχισε να λειτουργεί το 1900 ενώ εγκαινιάστηκε επίσημα το 1935.

Ο βασικός αρχιτεκτονικός του ρυθμός σύμφωνα με στοιχεία του υπουργείου πολιτισμού, είναι εγγεγραμμένος σταυροειδής με τρούλο. Εξωτερικά διακρίνεται για τα γοτθικά μορφολογικά χαρακτηριστικά, η παρουσία των οποίων οφείλεται στην επίδραση στον Αδαλή από τους δασκάλους του. Ο εξωτερικός διάκοσμος δημιουργήθηκε από το φημισμένο ζωγράφο και γλύπτη Νικόλαο Κεσανλή. Το ξυλόγλυπτο τέμπλο του ναού, έργο του 1915 δημιουργήθηκε από το Μυτιληνιό ξυλογλύπτη Δημήτριο Κόβαλα.

Είναι χτισμένος με λαξευτούς λίθους – κόκκινο ηφαιστειακό ιγνιμβρίτη – από τους οποίους το μεγαλύτερο μέρος μεταφέρθηκε από το λατομείο του Σαρμουσάκ στις απέναντι Μικρασιατικές ακτές.

Στην πρόσοψη υπάρχουν δύο επάλληλες σειρές μαρμάρινων κιόνων, ιωνικού και κορινθιακού ρυθμού. Ενώ οι τρούλοι που επιστέφουν το οικοδόμημα δίνουν εικόνα μεγαλοπρέπειας επενδυμένοι από ψευδάργυρο.

Ο ναός φιλοξενεί τον τάφο του Λέσβιου **Μητροπολίτη Ουγγροβλαχίας Ιγνάτιου** , ενός από τους μεγάλους πρωταγωνιστές της **Επανάστασης του 1821**. Η μαρμάρινη σαρκοφάγος του βρίσκεται στο κεντρικό κλίτος του ναού.

Το σημαντικότερο κειμήλιο είναι η εικόνα του **Αγίου Θεράποντος**, χρονολογημένη στο έτος 1651 εικάζεται ότι προέρχεται από το παρεκκλήσι που εξυπηρετούσε τις ανάγκες του «ξενοδοχείου».

(Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ)